

Iz mojih uspomena u pomorskom ratovanju

Petar Marijetić

U prvim počecima naše borbe učestvovala je i naša »mornarica« na Korčuli, koja se sastojala od jednog leuta, dvije barke i jedne gondole. Tim sredstvima prebacivali smo naše drugove-partizane, koji su se u to doba kretali našim kanalom od Korčule do Pelješca, ili još dalje: do Hvara, Biokova i Podgore. Iz te naše borbe sjećam se nekoliko zгода, pa, držeći ih vrijednim, nastojat ću i da ih spomenem. Tako smo na pr. morali prebaciti tadašnjeg sekretara okružnog komiteta, narodnog heroja Iva Mordina Crnog s Korčule na Pelješac. Zadatak nije bio lak, jer su Talijani i njihovi saveznici posvuda bili rasuti, bilo ih je po svim otocima i svukud po moru. No nas četvorica (Ivo Mordin Crni, Petar Marijetić, Marko Milat, Vicko Milat — narodni heroj u činu pukovnika JRM) ukrcasmo se u jednu barku, naoružani bombama i pištoljima. Da bi nam bilo lakše zavarati neprijatelja, u barku smo ukrcali mreže i ostali ribarski materijal. Opasnosti je bilo na pretek, ali smo ipak potpuno uspjeli.

Drugi put smo opet morali prebaciti dva mladića u Lovište (Pelješac). Ti mladići su sudjelovali u prvim prototalijanskim bombaškim akcijama u Splitu, i trebalo je da stignu do Biokova, a odatle dalje u Bosnu. Vezu sa Lovištem i Bogomoljama (Hvar) trebalo je još jače učvrstiti, da bi se naši drugovi u svakom času mogli s uspjehom prebaciti s mjesta u mjesto, kako su to tadašnje prilike tražile. Noću smo tako skoro uvijek bili na moru, a danju bismo naše barke sakrivali u kakvu šumicu, ili bismo ih jednostavno »fundovali« u more.

Svoju flotu smo ponajviše krili na Korčuli, u predjelu »Blaca«, gdje je bilo najzgodnije. Naš leut je nosio ime »Proleterka«, a bio je naoružan jednim mitraljezom, sa dvije puške i nekoliko bomba.

Jedne noći smo morali prebaciti 140 partizana s Korčule na Hvar. Prelazu je smetao jedan talijanski patrolni brod, ali taj se, poslije nekoliko hitaca iz našeg mitraljeza, brzo povukao, i mi smo

tako uspjeli da te noći prebacimo sve te partizane. Kasnije, kad se formirala naša mornarica u Podgori, onda je i ova naša mala flota postala njen sastavni dio.

U listopadu 1942. godine, dobio sam zadatak, da prebacim na Pelješac drugarice Jakicu Mirošević i Dinku Gavranić, koje su putovale u cilju organizacije AFŽ, i druga Andriju Lausa, koji je opet imao da izvrši neki svoj zadatak. Negdje u polovici Korčulanskog kanala opazio nas je neprijateljski brod, koji nam je dolazio ususret. No nismo se smeli, snagom i odvažnošću izbjegli smo mu i vratili se natrag. Jedne noći opet (prosinac 1942.) pošao sam barkom do Lovišta, da ukracam drugarice, koje su se nalazile na Pelješcu zbog organizacije AFŽ. Tu obično nije bilo Talijana, međutim te noći su se tu nalazila talijanska »kaznena ekspedicija«. Što se moglo učiniti? Trebalo je potopiti barku i naći vezu. To se sve uređilo, ali na Korčulu nikako nismo mogli. Zbog toga smo se prebacili u Bogomolje (Hvar). No i tu je bilo iznenađenja: i tu smo zatekli jednu »kaznenu ekspediciju«, pa smo opet morali barku potopiti i sami sebe nekako sakriti. Tu smo ostali nekoliko dana.

Poslije kapitulacije Italije naša se flota povećala. Začela se nova i jaka Titova mornarica, imali smo i većih i manjih, i gvozdениh i drvenih brodova. Vršili smo i češće i jače akcije. Ali nova nevolja nastaje dolaskom Njemaca na Korčulu. Bili smo otsječeni. Naše veće snage i rukovodstvo bili su na Visu. Ostala nam samo jedna mala barka, skrivena u malom zaselku Rasoha u šumi. Zadatke, što su se nametali, izvršavali smo i pomoću te male barke. U veljači 1944. Nijemci su pojačali straže i patrole na moru u kanalima Korčula—Hvar i Korčula—Lastovo—Vis, te smo tako ostali bez veze s Lastovom i Visom, gdje se nalazila naša Komanda mornarice i XXVI. divizija, a na Korčuli su se u to doba nalazili Korčulanski odred, Kotarski komitet KP, Narodna vlast kotara i mnogo ostalih naših drugova i sta-

rijih i mladih. Kroz čitavih 15 dana bili smo bez ikakve veze s našima. U to vrijeme se zbio još jedan događaj, koji je — na sreću — dobro svršio. Negdje ispod Vratnika (Boke false). Nijemci su uhvatili Vicka Milata i Jožu Andreisa, dok su se ovi trudili da dobiju vezu za Dubrovnik i dok su prebacivali materijal za partizane na Pelješcu i Dubrovniku. Međutim obojici je uspjelo pobjeći iz njemačkih ruku, te preko Pelješca stići k nama na Korčulu. Na koncu smo donijeli odluku, da uhvatimo vezu s Visom, pa bilo i uz najteže opasnosti. I donesena je odluka, da Petar Marijetić, Vicko Milat, Marko Milat, Ivan Grego »Lola« i Lovro Tomas, sve prvoborci i neustrašivi borci, pođu na Vis.

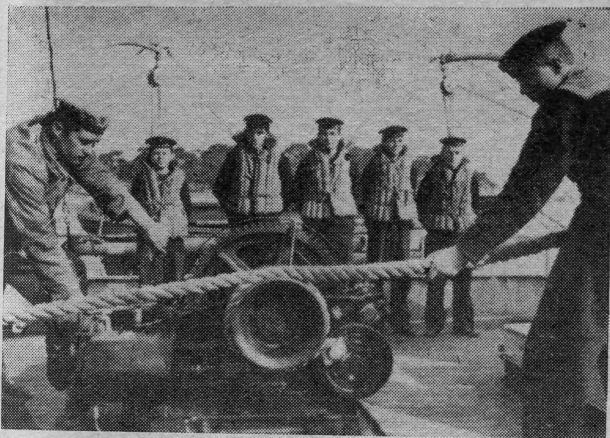
I tako jedne večeri (bila je tiha noć bez mjesecine) izvukosmo iz šume rasušenu barku, nauružasmo se, i uzesmo nešto hrane i cigareta, te krenusmo sredinom Korčulanskog kanala. Kad smo već bili izišli iz kanala i uputili se prema Visu, započeo je puhati donji vjetar »pulenat«, te moradosmo bliže kraju. Povratili smo se do otoka Proizd, pokraj Vele Luke. Našavši zgodno mjesto, iskrcasmo se, povukosmo barku i prevrnusmo je, da bi manje padala u oči. Misleći da se Nijemci nalaze na otoku, uhvatismo oko nje zasjedu. Do pola noći i još čitav jedan dan ostali smo na tom mjestu. Međutim u rano jutro tog dana doznali smo od ribara, da tu uopće ni neme Njemaca, da su u Veljoj Luci.

Navečer smo porinuli barku i krenuli na svoj put. Snažno smo vozili, čak smo i jedro podigli, jer je puhao tihi levanat. Prispjevši zorom u Vis, javismo se V. sektoru komande i štabu XXVI. divizije. Svi nas dočekaše razdražana srca, a pohvalama našoj neustrašivosti nije bilo kraja. Tu smo dobili jedan leut, pošli smo na Lastovo i dalje bili stalno veza između Lastova i Korčule. Od nas petorice drugova dvojica se povratismo na Korčulu, a trojica ostadoše na Visu i Lastovu. Od tada pa dalje postojala je čvrsta i stalna veza. I tako zahvaljujući upornosti i neustrašivosti, postigosmo cilj.

I što još da se kaže? Treba biti čvrst u odluci, odan Partiji i odvažan u borbi — rezultat onda nikako ne će izostati!

Petar Marijetić 1942.

„Na vez“ rad mornara kod privlačenja broda obali